

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมามีนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศเพิ่มขึ้น มุ่งที่จะดึงเงินตราต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยให้มากที่สุดเพื่อเพิ่มรายได้ประชาชาติ จากนโยบายดังกล่าวมีผลทำให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างมากมายเพื่อรองรับการผลิตที่มุ่งเน้นการส่งออกและได้เปลี่ยนประเทศไทยจากประเทศเกษตรกรรมที่เคยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีสภาพแวดล้อมที่ดี ให้กลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่เปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยและไม่มีประสิทธิภาพ มีการสร้างระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพื่อรองรับการพัฒนา เช่น การพัฒนาแหล่งพลังงาน สร้างถนน การพัฒนาแหล่งน้ำ การสร้างเขื่อน เป็นต้น โครงการพัฒนาของไทยที่ผ่านมามีส่วนใหญ่มุ่งเน้นโครงการที่ส่งผลกระทบต่อหรือผลเสียตามมาภายหลัง โดยเฉพาะต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการดำรงชีวิตของประชาชน ตัวอย่างโครงการพัฒนาที่เห็นได้ชัดเจนคือ โครงการเขื่อนทดน้ำบางปะกง เป็นโครงการที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็ม กักเก็บน้ำจืดไว้เพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร หลังจากเปิดดำเนินโครงการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมาก อาทิ การพังทลายของตลิ่งและสิ่งปลูกสร้างตามลำน้ำ เกิดปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ท้ายเขื่อนทำให้บ้านเรือน พื้นที่ทำกิน ผลผลิตทางการเกษตรของประชาชนได้รับความเสียหาย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน จากปัญหาที่เกิดขึ้นจึงทำให้กรมชลประทานต้องยกเลิกการใช้งานเขื่อนทดน้ำบางปะกงไปในที่สุด

ทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่รับน้ำจืดขนาดใหญ่จากต้นน้ำลำธารต่างๆ ทำให้ทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่น้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็มหมุนเวียนกันไปในแต่ละฤดูกาล ด้วยลักษณะเช่นนี้จึงทำให้ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งนกน้ำ พืชน้ำ อุดมไปด้วยป่าพรุ ป่าชายเลนและสัตว์น้ำนานาชนิด กลุ่มคนที่อาศัยอยู่โดยรอบทะเลสาบส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีความต้องการและอาศัยทรัพยากรธรรมชาติและ ความอุดมสมบูรณ์ของทะเลสาบเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นชาวประมงที่อาศัยแหล่งน้ำใน

การทำนาหรือแม้แต่ชาวประมงพื้นบ้านที่ดำรงชีวิตและหาเลี้ยงชีพโดยการจับสัตว์น้ำในทะเลสาบ กลุ่มคนเหล่านี้ได้รวมตัวและก่อตั้งขึ้นมาเป็นชุมชนรอบๆทะเลสาบ โดยได้ดำรงชีวิตและอาศัย ทรัพยากรธรรมชาติในทะเลสาบจากอดีตเรื่อยมาจนปัจจุบัน

ลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้มีลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่แคบยาวมีชายฝั่งทะเลอยู่ทั้ง 2 ด้าน จึงทำให้มีพื้นที่ในการทำเกษตร โดยเฉพาะการทำนายน้อยมาก กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ได้มีแนวคิดที่จะพัฒนาพื้นที่ทะเลสาบสงขลาให้เป็นอู่ข้าวอู่น้ำของภาคใต้ โดยให้มีการเพิ่ม ปริมาณและเพิ่มผลผลิตในการทำนาในพื้นที่ทางตอนเหนือและพื้นที่โดยรอบทะเลสาบ โดยได้ มอบหมายให้กรมชลประทานทำการก่อสร้างโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระวะขึ้น โครงการเขื่อน กั้นน้ำเค็มปากกระวะเป็นโครงการที่มีการปิดกั้นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างทะเลอ่าวไทยกับทะเลสาบ สงขลาตอนบนเพื่อป้องกันน้ำเค็มรุกกล้าเข้าสู่ทะเลสาบสงขลาตอนบน ซึ่งมีลำคลองอยู่ในพื้นที่ โครงการ 5 สายด้วยกัน คือ คลองแพรงเมือง คลองปากกระวะ คลองรับแพรง คลองปากแตร และคลองบ้านระวะซึ่งได้มีการเริ่มดำเนินการก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ.2499 และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2510 เพื่อเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรผู้ใช้น้ำจืดจากทะเลสาบจะได้ใช้ประโยชน์จากคูคลองในการ ทำนาต่อไป

โครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระวะเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มคนหลายฝ่าย ด้วยกัน เช่น กลุ่มเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาในพื้นที่ อำเภอรโนด กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเลี้ยงปลา ในกระชังบริเวณทะเลสาบตอนบน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามมีกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และโดยอ้อมจากโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระวะ โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านลบที่เกิดขึ้น ได้แก่ ชาวประมงพื้นบ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีกะจะไม่ค่อยจะได้รับความสนใจและความสำคัญ จากนโยบายการพัฒนาของภาครัฐ โดยในพื้นที่รอบๆทะเลสาบสงขลามีประชาชนที่ประกอบอาชีพ ทำการประมงโดยเฉพาะอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นจำนวนมากเพราะอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นอาชีพ ดั้งเดิมของชุมชนรอบๆทะเลสาบ ได้มีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะต่างๆสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพ บุรุษ ใช้เครื่องมือจับปลาแบบง่าย เช่น อวนลอย แห ไซตุ้ เบ็ดราว เป็นต้น ใช้เรือลำเล็กๆในการ ทำการประมง เช่น เรือแจว ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่มีถิ่นฐานอยู่รอบๆชายฝั่งของทะเลสาบ สงขลา ชุมชนชาวประมงรอบทะเลสาบสงขลามีทั้งหมด 152 หมู่บ้าน 8,010 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10.84 ของชุมชนลุ่มทะเลสาบสงขลาทั้งหมด จากรายงานผลการศึกษาศึกษาการจับสัตว์น้ำจาก ทะเลสาบทั้ง 3 บริเวณ คือ ทะเลสาบตอนนอก ทะเลหลวง และทะเลน้อย พบว่าการจับสัตว์น้ำ ได้ผลรวม 9,634.2 ตันต่อปี มีมูลค่าถึง 300-400 ล้านบาทต่อปี ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า อาชีพ ประมงพื้นบ้านรอบทะเลสาบสงขลาเป็นอาชีพที่จับสัตว์น้ำเพื่อหาเลี้ยงคนในพื้นที่กว่า 3 จังหวัด คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา คิดเป็นประชากรกว่า 1.2 ล้านคน

ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านในตำบลอุษาคเนย์เป็นตำบลหนึ่งที่มีประชาชนประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นจำนวนมาก ตำบลอุษาคเนย์เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอสังขละบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอสังขละบุรี มีพื้นที่ตั้งตามแนวเหนือใต้ขนานไปกับริมทะเลสาบสงขลา อยู่ห่างจากตัวอำเภอเป็นระยะทางกว่า 3 กิโลเมตร พื้นที่ตำบลอุษาคเนย์ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน ประชากรส่วนใหญ่ในหมู่ที่ 1-8 มีอาชีพประมงพื้นบ้านประมาณ 800 ครัวเรือน มีเรือประมงประมาณ 800 ลำ ส่วนในหมู่ที่ 9 ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา การทำประมงของชาวบ้านจะขึ้นอยู่กับชนิดและฤดูกาลของสัตว์น้ำ โดยสามารถหมุนเวียนทำได้ตลอดปี ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านตำบลอุษาคเนย์นั้นเป็นชุมชนชาวประมงพื้นบ้านขนาดใหญ่ของพื้นที่ทะเลสาบสงขลาและยังเป็นชุมชนที่มีความเก่าแก่ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านมาเป็นระยะเวลาาน ซึ่งจากการก่อสร้างโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระแจะขึ้นนั้นได้มีการปิดกั้นคลองต่างๆที่เป็นทางเชื่อมต่อระหว่างทะเลสาบสงขลากับอ่าวไทยถึง 5 สายด้วยกัน เพื่อป้องกันการรุกตัวของน้ำเค็มเข้าสู่ทะเลสาบ ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงรุนแรง และรวดเร็ว จากระบบนิเวศที่เปลี่ยนแปลงไปจากการดำเนินการโครงการดังกล่าว ก็คือชาวประมงพื้นบ้านในตำบลอุษาคเนย์และรอบๆทะเลสาบสงขลา ที่หาเลี้ยงชีพโดยการทำการประมงซึ่งต้องขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของทะเลสาบ

ดังนั้นผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมภายหลังจากการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระแจะมาเป็นระยะเวลา 10 ปีว่าเมื่อมีการกั้นเขื่อนดังกล่าวแล้วได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมต่อชาวประมงพื้นบ้านอย่างไร และคาดว่าผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังก่อนจะมีการดำเนินการก่อสร้างโครงการพัฒนาอื่นๆในอนาคตต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ภายหลังจากการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระแจะมาเป็นระยะเวลา 10 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2520) ต่อกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านในตำบลอุษาคเนย์ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

1.3. กรอบแนวคิด

การศึกษาในครั้งนี้ให้ความสำคัญและมุ่งที่จะศึกษาถึงผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนกั้นน้ำเค็มป่ากระวะที่มีต่อชาวประมงพื้นบ้านว่าเมื่อมีการดำเนินงานของโครงการฯ ขึ้นนั้นได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้างต่อกลุ่มชาวประมงพื้นบ้าน ดังนั้นการที่จะตอบคำถามที่กล่าวมาข้างต้นได้นั้นจำเป็นที่จะต้องอาศัยฐานคิดที่สำคัญๆ ดังนี้

แนวคิดที่ 1 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม จากแนวคิดอธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเกิดขึ้นอยู่เสมอทั้งโดยธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมจึงมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหากเป็นไปอย่างกะทันหัน รวดเร็ว รุนแรง และต่อเนื่อง สิ่งมีชีวิตก็ไม่อาจจะดำรงชีวิตอยู่ได้ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อกระบวนการอื่นๆ ที่เกี่ยวพันในธรรมชาติต้องถูกกระทบกระเทือนตามไป

แนวคิดที่ 2 ผลกระทบจากการพัฒนา ศุภวิทย์ เปี่ยมพงศ์สานต์(ม.ป.ป) อธิบายว่าผลกระทบจากการพัฒนามีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยยกตัวอย่างการสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ว่าผลกระทบโดยตรงจากการสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงการไหลเวียนของน้ำ ส่งผลทำให้แหล่งตัวอ่อนตามธรรมชาติของกุ้งและปลาหายไป ซึ่งส่งผลกระทบโดยอ้อมต่อสภาพเศรษฐกิจของประชาชนที่อยู่บริเวณรอบๆพื้นที่โครงการพัฒนานั้นๆ ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก

แนวคิดที่ 3 การเปลี่ยนแปลงและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม จากแนวคิดได้อธิบายและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของชุมชน โดยอธิบายว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมสามารถจำแนกกว้างๆ ได้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นนอกชุมชน เช่น สาธารณูปโภค เป็นต้น และปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่มีอยู่ภายในชุมชน เช่น สิ่งแวดล้อม ที่ตั้งของหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ ผลกระทบทางสังคม ผลกระทบทางวัฒนธรรม และผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะมองที่โครงสร้างและหน้าที่ของสังคมที่ได้เปลี่ยนแปลงไป ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมองที่วิถีชีวิต ระเบียบแบบแผนที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

แนวคิดที่ 4 แนวทางการประเมินผลกระทบทางสังคม จากแนวคิดอธิบายว่า การดำเนินโครงการต่างๆที่ผ่านมาโดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ ผู้ดำเนินโครงการคำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชนและสังคมเพียงในแง่ผลรวมของผลกระทบที่มีต่อแต่ละปัจเจกบุคคลในสังคมแต่ไม่ได้พิจารณาผลกระทบที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนในสังคมนั้นๆ จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างรัฐกับประชาชน สิ่งที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นข้อบกพร่อง คือ การขาดการมองมิติทางสังคมที่อาจจะหรือได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

แนวคิดทั้งสี่ประการนี้คาดว่าจะจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยตอบคำถามการวิจัยและเชื่อมโยงประเด็นต่างๆในการวิจัยให้สามารถอธิบายผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระวะได้ โดยแนวคิดแรกและแนวคิดที่สอง จะช่วยให้มองเห็นผลของการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเค็มต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของทะเลสาบและก่อให้เกิดผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมในด้านสิ่งแวดล้อม และสภาพทางสังคมของชาวประมงพื้นบ้าน แนวคิดที่สาม จะช่วยให้มองเห็นและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน แนวคิดที่สี่ ช่วยเป็นแนวทางในการระบุตัวแปรผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มปากกระวะ ซึ่งประเด็นที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นไว้ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงประเด็นที่ใช้ในการศึกษาผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ของเขื่อน
กั้นน้ำเค็มป่ากระวะต่อชาวประมงพื้นบ้าน

ผลกระทบ	ประเด็นศึกษา	ประเด็นย่อย
สังคม	การประกอบอาชีพ	- ความรู้ในการจับสัตว์น้ำ เช่น ถดู พื้นที่ การสังเกตสีของน้ำ เป็นต้น - เครื่องมือที่ใช้จับสัตว์น้ำ
	ความสัมพันธ์ทางสังคม	- ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว - ความสัมพันธ์ภายในชุมชน
สิ่งแวดล้อม	ทรัพยากรสัตว์น้ำ	- ชนิดสัตว์น้ำที่ชาวบ้านจับได้และจาก การสำรวจของหน่วยงานราชการ
	การจัดการทรัพยากร	- การอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ - กลุ่มเครือข่ายในการอนุรักษ์

1.4. ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1. ขอบเขตพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้สนใจศึกษาผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนกั้นน้ำเต็มป่ากระวะต่อชาวประมงพื้นบ้าน ในตำบลลู่ซุด อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา

1.4.2. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนกั้นน้ำเต็มป่ากระวะต่อชาวประมงพื้นบ้าน ได้กำหนดประเด็นเนื้อหาที่จะศึกษาดังนี้

1.4.2.1 บริบทของพื้นที่ศึกษา

- ประวัติของชุมชน
- สภาพทั่วไปของชุมชน(การแบ่งเขตการปกครอง โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า แหล่งน้ำ สถานีอนามัย การคมนาคม)
- สภาพทางสังคมของชุมชน(โครงสร้างประชากร การศึกษา สถาบันและองค์การศาสนา ครอบครัวและเครือญาติ)
- สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน(การประกอบอาชีพ รายได้)
- สภาพทั่วไปของทะเลสาบสงขลา(ภูมิศาสตร์และกายภาพของทะเลสาบสงขลา)
- สภาพทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ช่วงก่อนปี พ.ศ.2500 และในช่วง พ.ศ. 2500-2519

1.4.2.2 โครงการเขื่อนกั้นน้ำเต็มป่ากระวะ

- ประวัติความเป็นมา
- สภาพการใช้งานในอดีตและปัจจุบัน

1.4.2.3 ผลกระทบทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ภายหลังจากการสร้างเขื่อนกั้นน้ำเต็มป่ากระวะมาเป็นระยะเวลา 10 ปี(ตั้งแต่ปีพ.ศ.2520)ต่อกลุ่มชาวประมงพื้นบ้าน โดยแบ่งประเด็นที่ใช้ในการศึกษา คือ ผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ การประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์ทางสังคม และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทรัพยากรสัตว์น้ำ การจัดการทรัพยากร

1.5. นิยามศัพท์

โครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มป่ากระวะ หมายถึง โครงการปิดกั้นทางเชื่อมต่อระหว่างทะเลอ่าวไทยกับทะเลสาบสงขลาตอนบน เพื่อป้องกันการรุกตัวของน้ำเค็มเข้ามาในทะเลสาบสงขลา โดยได้ทำการปิดกั้นทางเชื่อมต่อระหว่างทะเลอ่าวไทยกับทะเลสาบสงขลา ซึ่งมีลำคลองอยู่ในพื้นที่โครงการ 5 สายด้วยกัน คือ คลองแพรกเมือง คลองป่ากระวะ คลองรับแพรก คลองปากแคว และคลองบ้านระวะ

ผลกระทบทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพของชาวประมงพื้นบ้านใน ตำบลลุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา ที่สืบเนื่องมาจากโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มป่ากระวะ

ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านความหลากหลายของทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลสาบสงขลา และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชาวประมงพื้นบ้านใน ตำบลลุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา อันเนื่องมาจากโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มป่ากระวะ

ประมงพื้นบ้าน หมายถึง อาชีพที่ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักในการทำการประมง ใช้เครื่องมือจับปลาแบบง่าย เช่น อวนลอย แห ไซตุ้ เบ็ดราว เป็นต้น ใช้เรือขนาดยาวไม่เกิน 10 เมตร ขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 30 แรงม้า ทำประมงห่างจากฝั่งไม่เกิน 5 กิโลเมตร

การปิดป่ากระวะ หมายถึง กำพุดที่ชาวประมงพื้นบ้านในตำบลลุดใช้เรียกโครงการเขื่อนกั้นน้ำเค็มป่ากระวะ ซึ่งเป็นการปิดกั้นทางเชื่อมต่อระหว่างทะเลอ่าวไทยกับทะเลสาบสงขลาตอนบน เพื่อป้องกันการรุกตัวของน้ำเค็มเข้ามาในทะเลสาบสงขลา